

UZBEKISTAN

**“TURISTIK HUDUDLARNING
ZAMONAVIY KONTENTI:
muammolar va innovatsion yechimlar”**

xalqaro ilmiy-amaliy anjumani

International scientific and practical conference

**“MODERN CONTENT OF TOURIST
DESTINATIONS:
problems and innovative solutions”**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI**

**“TURISTIK HUDUDLARNING ZAMONAVIY KONTENTI:
MUAMMOLAR VA INNOVATSION YECHIMLAR”**

**mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy anjumani
TEZISLAR TO‘PLAMI
Buxoro shahri 2023-yil 16-iyun**

**СБОРНИК ТЕЗИСОВ
международной научно-практической конференции на тему
«СОВРЕМЕННЫЙ КОНТЕНТ ТУРИСТИЧЕСКИХ ТЕРРИТОРИЙ:
ПРОБЛЕМЫ И ИННОВАЦИОННЫЕ РЕШЕНИЯ»**

г. Бухара, 16 июня 2023 года

**International scientific and practical conference on the topic
"MODERN CONTENT OF TOURIST DESTIANTIONS: PROBLEMS AND
INNOVATIVE SOLUTIONS"
JUNE 16, 2023**

“Turistik hududlarning zamonaviy kontenti: muammolar va innovatsion yechimlar” [Matn] / N.S. Ibragimov. - Buxoro: OOO "Sadridin Salim Buxoriy" Durdona nashriyoti, 2023. - 495 b.

Dasturiy qo‘mita: i.f.d. O.X. Xamidov, f-m.f.d. T.H. Rasulov, O‘.U.Rashidov, i.f.d. B.N.Navruz-Zoda, i.f.n. D.Sh.Yavmutov., i.f.n. A.T.Jo‘raev, i.f.n. J.R. Toxirov, i.f.d. N.S.Ibragimov, .

Tahrir hay‘ati: i.f.d. N.S.Ibragimov, i.f.n. A.T.Jo‘raev, , t.f.n. G.T.Zaripov, i.f.n. D.Sh.Yavmutov, i.f.n. S.S. Ro‘ziyev, i.f.f.d. J.R.Toxirov, O.Q.Xurramov, I.O.Davronov, K.Sh.Yuldashev

To‘plam i.f.d., professor N.S. Ibragimov umumiy tahriri ostida chop etildi.

**Сборник опубликован под общей редакцией д.э.н., проф.,
Н.С.Ибрагимова**

Mazkur to‘plamga kiritilgan maqolalar va ma’ruza tezislarning mazmuni, undagi statistik ma’lumotlar, sanalarning to‘g‘riligiga hamda tanqidiy fikr-mulohazalarga mualliflarning shaxsan o‘zlari mas’uldirlar.

Авторы несут личную ответственность за содержание статей и тезисов, включенных в этот сборник, содержащуюся в них статистику, точность дат и критические комментарии.

MUSTAQIL SAYYOHAT QILUVCHILARNI JALB QILISHDA MOBIL ILOVALARNING O'RNI

Annotatsiya: Hozirgi innovatsion texnologiyalar jadal rivojlanib borayotgan davrda turizmga bo'lgan talab oshib bormoqda. Dam olishga bo'lgan talabning ortib borishi mustaqil sayohat qiluvchilar sonining ko'payib borishiga asos bo'lmoqda. Ushbu tezisda O'zbekistonga mustaqil sayohat qiluvchi sayyohlarni jalb qilishda mobil ilovalar, web dasturlar va online xizmat ko'rsatuvchi texnologiyalarning tutgan o'rni yoritilgan.

Kalit so'zlar: audiogid, mobil ilovalar, online xizmat ko'rsatish, mustaqil sayyohat qiluvchilar, elektron xizmat.

Turizm sohasida faoliyat olib boruvchi mutaxassislari tomonidan olib borilgan tadqiqotlarga ko'ra, 2014-yilda dunyo bo'ylab sayohatchilar turistik xizmatlarni mustaqil ravishda onlayn bron qilishlar soni 2013-yilga nisbatan qariyb 1,5 barobarga oshgan va bugunga qadar bu ko'rsatgich kun sayin yanada o'sishda davom etmoqda. Ta'kidlash joizki, sayohatchilar nafaqat aviachiptalar, temiryo'l chiptalari, mehmonxonalar, restoran xizmatlari, muzeylarga kirish chiptalari, avtotransport vositalarini internet orqali bron qilish bilan birga, sayohatni imkon qadar qulay va qiziqarli qiladigan yangi texnologiyalarni, mobil ilovalarni ham yuklab olishadi. Turizm sohasidagi tadqiqotchilarning fikricha, turizm rivojlanishidagi asosiy tendentsiya mobil telefonlar uchun ilovalar hisoblanadi.

Chet elda audio qo'llanmalar va audiogid dasturlari keng qo'llaniladi va ularning soni tobora ko'payib bormoqda. Shu o'rinda O'zbekistonda ham xuddi shunday mobil ilovalar va dasturlar paydo bo'la boshladi. Ular asosan muzeylar va yosh olimlar va dasturchilar tomonidan yaratilgan. Misol uchun O'zbekistonda deyarli barcha muzeylarda QR-kodlar o'rnatilgan bo'lib, ular orqali tashrif buyurgan har bir sayyoh obyekt haqidagi ma'lumotlarni mobil telefoni orqali olishi mumkin. Bu sayyohlarda mustaqil sayohat qilish imkoniyatini kengaytiradi.

2017-yilda O'zbekistonda turistlar uchun Khiva Audio Tour mobil ilovasi ishlab [chiqildi](#).

Khiva Audio Tour mobil ilovasi muallifi yosh dasturchi Rasulbek Abdurasulov bo'lib, mazkur ilovani hozirda "Android" tizimidagi smartfonlar va planshetlar uchun "Play Market" mobil ilovasidan va "IOS" tizimidagi smartfon hamda planshetlar uchun "App Store" mobil ilovalaridan yuklab olish imkoniyati mavjud. Mazkur mobil ilovada "Ichon qal'a" majmuasidagi barcha tarixiy obektlar haqida ma'lumotlar jamlangan. Ma'lumotlarni audio shaklda eshitish va undan tashqari, matn shaklida ham olish mumkin. Ilovaga obyektlarning suratlari ham joylashtirilgan.

Xuddi shuningdek, eng yirik aloqa operatori "Beeline" 2016-yilda "AppStore"da "Beeline Guide" mobil ilovasini ishga tushirgan. "Beeline Guide" O'zbekistonning asosiy yodgorliklarining noyob 3D-panoramalari kolleksiyasini virtual haqiqiylik tizimida tomosha qilish imkonini beradi.

Bundan tashqari izi.travel o'z rasmiy saytida ham bir necha marshrut bo'ylab audio turlarni tashkil etgan. Hozirga qadar 8 ta marshrut bo'yicha audio tur tashkil etilgan bo'lib, har bir audioturni sayyohlar rus, ingliz va o'zbek tillarida eshitishlari mumkin.

Bundan tashqari hozirgi kunda ijtimoiy tarmoqlar orqali online gid xizmatlari ham ko'rsatish imkoniyati taqdim etilmoqda. Shuningdek, O'zbekistonning diqqatga sazovor joylar haqida ma'lumot beruvchi sahifalar kun sayin ko'payib bormoqda. Instagram, telegram ijtimoiy tarmoqlaridagi turistik bloglar va sahifalar bunga misol bo'la oladi. Bunday sahifalar sayyohlarning mustaqil sayohat qilish imkoniyatlarini yanada kengaytiradi, shuningdek, qulay va arzon xizmatlardan foydalanish bilan birgalikda eng sifatli xizmatlardan bahramand bo'lish imkonini yaratadi.

Mustaqil sayohat qiluvchilar uchun nafaqat gid xizmati, balki transport xizmatlarida ham online foydalanish bugungi kunda muhim ahamiyat kasb etyapti. Ayniqsa, mamlakat ichida bir joydan ikkinchi joyga yetib borishda mahalliy transport xizmatlaridan foydalanish uchun mobil

ilovalar qo'l kelmoqda. Hozirgi kunda O'zbekistodagi yosh olimlar tomonidan aynan mahalliy transport xizmatlaridan foydalanishni yengillashtiruvchi yangi mobil ilovalar ishlab chiqilmoqda.

J'son&PartnersConsulting ma'lumotlariga ko'ra, mobil ilovalarni ishlab chiqish bozorini quyidagilar boshqaradi:

1. Mobil iste'molning o'sishi. Umuman olganda, dunyo aholisining mobil aloqa xizmatlaridan foydalanishi o'sib bormoqda, smartfonlar va boshqa mobil qurilmalar savdosi o'sib bormoqda, iste'mol qilinadigan mobil trafik o'sib bormoqda. Ushbu o'sish mobil rivojlanish bozorining o'sishi uchun asosdir.

2. Mobil reklamaning o'sishi. Mobil reklama bozori to'g'ridan-to'g'ri mobil rivojlanish bozori bilan bog'liq va bu bozorlar o'zaro bir-biriga bog'langan bo'lib, taqqoslanadigan sur'atlarda o'sib bormoqda. Mobil reklama byudjetlarining o'sishi mobil ilovalar sonining o'sishiga va ularning foydalanuvchi uchun raqobatiga bog'liq holda izchil va tabiiydir.

3. Ushbu bozorni platforma egalari tomonidan rag'batlantirish. Google, Apple, Microsoft musobaqalar o'tkazish va hamkorlik uchun yanada qulay shart-sharoitlar yaratish orqali mahalliy bozorlarni ishlab chiquvchilarni rag'batlantiradi. Platforma egalarning maqsadi o'z platformasi uchun ilovalar sonini ko'paytirish va foydalanuvchi uchun yanada raqobatbardosh xizmatni olishdir. Buning uchun katta byudjetlar sarflanadi, lekin uzoq muddatda bu o'z samarasini beradi.

4. Rivojlanish uchun yetarli darajada yuqori byudjetlar. Mobil ilovalarni ishlab chiqish bozori boshqa bozorlar orasida rivojlanish tendentsiyaga ega, chunki mobil ilovalarni ishlab chiqish uchun byudjetlar ancha yuqori bo'lib qolmoqda. Garchi, ko'plab mutaxassislarning fikriga ko'ra, keyingi ikki yil ichida ilovalarni ishlab chiqish narxlar sezilarli darajada pasaygan bo'lsada, saytlarni rivojlantirish uchun ko'proq xarajatlar sarf qilinadi.

Bugungi kunda ayrim mamlakat va shaharlar uchun mahalliy gidlar katta mashhurlikka erishmoqda. O'zbekistonda ham mashhurlikka erishayotgan gidlar o'z Instagram sahifalari orqali sayyohlarga va foydalanuvchilarga ma'lumot berish bilan birgalikda online xizmat ham ko'rsata olishadi.

Sayyohlarga ma'lumot beruvchi, yordam beruvchi mobil ilovalar yaratilishidan tashqari ularning reklamasi ham katta ahamiyat kasb etadi. Ushbu ilovalar reklamalari asosan sayyohlar ko'ziga tashlanadigan joylarda: avtobus bekatlari, turistik obyektlar yaqinida, temir yo'l vokzali, avtovokzal, aeroport va mehmonxonalarda joylashtirilishi maqsadga muvofiq. Bundan tashqari sayyohlarga ma'lumot beruvchi har qadnay dastur va ilovalarda fikr-mulohazalar, fotosuratlar bilan bo'lishish imkoniyati bo'lishi lozim. Bu o'z navbatida foydalanuvchilar sonini oshirishiga va sayyohlarning to'g'ri tanlov qilishiga yordam beradi.

Sayyohlik jarayonlarini axborotlashtirish va kompyuterlashtirishga va so'nggi yillarda sayohatchilar uchun ilovalar sifatida mobil gidlar yaratilganiga qaramay, ushbu bozor zaif to'yinganligini ta'kidlash kerak. Shubhasiz, raqobat muhitida zamonaviy turistning maksimal talablariga javob beradigan yuqori sifatli mahsulot yaratish talabi paydo bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Кадирова, Ш. Х., Фарманов, Э. А., & Пулатов, М. М. (2020). Важность внедрения новых транспортных маршрутов в развитии туризма. *Вопросы науки и образования*, (10 (94)), 9-14.

2. Kadirova, S. H. (2018). THE SIGNIFICANCE OF TRANSPORT SERVICES IN THE TOURISM MARKETING. *Студенческий вестник*, (10-5), 64-66.

3. Akhrorova, N. U. (2022). Swot Analysis in Youth Tourism Development Strategies for Uzbekistan. *American Journal of Economics and Business Management*, 5(12), 26-33.

4. Эргашева, А. (2023). MILLIY HUNARMANDCHILIK MAHSULOTLARINI SOTISHDA RAQAMLI MARKETING O'RNI. Центр научных публикаций (buxdu. uz), 31(31).

5. Рузиева, М. (2023). ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ В ГАСТРОНОМИЧЕСКОМ ТУРИЗМЕ. *Talqin va tadqiqotlar*, 1(8).

6. <https://science-education.ru/ru/article/view?id=18631>

7. <https://kun.uz/uz/88594293#!>

MUNDARIJA

Xamroyev X. R.	Erkin iqtisodiy hudud iqtisodiy o'sishni jadallashtiruvchi mexanizm sifatida	5
Ibragimov.N.S., Yuldashev. K.Sh	Conceptual foundations of the formation of independent tourism infrastructure in the conditions of the digital economy in uzbekistan	8
Jo'raev. A.T., Davronov. I.O	Мехмонхоналар ва уларда кўрсатиладиган сифатли хизматлар рақобатбардошлигининг асосий омиллари	11
Yavmutov D.Sh., Xodjayev A.R	O'zbekistonga xalqaro sayyohlarni jalb qilishda destinatsiya brendingining rolini baholash	14
Abdulloev. A.J	Mintaqada qishloq xo'jaligi klasterini shakllantirish strategiyasi	17
Kuliyev N.X., Malikova Sh.B	O'zbekistonda turizm bozorining shakllanishi va rivojlanishi	20
Бухарова Н. Г	Непрерывное специальное образование как фактор совершенствования образования в туризме	23
Ражабова Г.Х., Джураева Н.Б., Холмуродова. М.Д.	Саёхатчилар ва жамиятдаги тиббий муаммолар	28
O'roqova. D. B., Rustamov J. N.	Barqaror iqtisodiy o'sish sur'atlarini ta'minlash, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning faolligini oshirish yo'llari	30
Қодиров. А. А.	Худудларда экологик туризм салохиятини барқарор ривожлантириш механизмини такомиллаштириш	34
Isomov B.S., Ubaytova M.J.	Turizm sohasida tadbirkorlikni shakllanishi	37
Зиявитдинов. Х.Х	Ресторан тadbirkorлиги соҳасида хизматлар самарадорлигини баҳолаш усуллари	39
Файзиева. С. К., Баратова М. Б	Проблемы и пути улучшения качества обслуживания предприятий ресторанного типа в Узбекистане.	42
Давронов. И.О	Мехмонхона хизматлари рақобатбардошлиги ва сифатини баҳолаш услубиёти ва кўрсаткичлари	47
Alimova. Sh. O., Orziyev.Q.Q	Qishloq turizimi va unda mehmonxonalarning ahamiyati	50
Radjabov. O.O	Importance of public relations in the filed of tourism	52
Рофеева. Р. Ш	Проблемы качества услуг и инфраструктуры, возникающие на исторических объектах самаркандского региона и их решения	54
Qosimova. H.J	O'zbekiston ijtimoiy – iqtisodiy sohalarida turizmning ahamiyati	59
Jafarova. H. X., Abdullajonov.	O'zbekistonda turizmning targ'iboti: muammolari va rivojlanish istiqbollari	63
Kadirova. Sh. X	Mustaqil sayyohat qiluvchilarni jalb qilishda mobil ilovalarning o'rni	67
Усманова. А. Б., Пулотова С.З	Влияние туризма на национальную и мировую экономику	69
Ходжаева. Д. Х., Муслимова. М	Особенности концепции развития сельского туризма	71
Karimov. E	Aligning tourism and major events strategies to promote tourism growth	75
Dushanova. Y.F	Importance of formation tourist clusters in regions	78

Kamolov. X.Z	Turistik hududlarning rivojlanishida transport xizmatlarining roli	81
Ruziyeva M.T., Abdullajonov A. T	O'zbekiston iqtisodiyotida mice turizmining mintaqaviy rivojlanishi va tutgan o'rni	83
Ruziyeva. M T., Shernazarov G'.Sh	O'zbekiston respublikasida turizm sohasida olib borilayotgan ishlar va ularning istiqbollari	85
Xodjayev. A.R	Raqamli marketing strategiyalarining o'zbekistonda turistlar xulq-atvoriga ta'sirini tahlil qilish yo'llari	88
Nimatov. I.X	Mehmondo'stlik industriyasida turistlarni motivlashtirish jarayonlarini boshqarishning xorij tajribasi va ulardan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	90
Салимова. С.Ф., Юсупова. С	Перспективы развития гидовой деятельности для страны	96
Karimov. E	Conceptual aspects of events in tourism: evolution and characteristics	98
Kuvandikov. A.R	Example of thailand convention and exhibition bureau (tceb) as a tool of increasing attractiveness of destination based on M.I.C.E tourism	100
Axrorova. N.U	Dunyo miqyosida talaba va yosh sayyohlarning oqimiga ta'sir qiluvchi omillar	103
Bekzod. Sh. Sh., Ibragimov.N.S	Inklyuziv turistik hudud targ'ibotida veb kontentlarning o'rni	107
Jafarova. Kh.Kh	Conservation and promotion of bukhara's historical center using digital technologies	113
Мукумова. Н.Н	Использование искусственного интеллекта в высшем образовании	115
Yorieva. D.O	Innovatsion marketingning bozor iqtisodiyotidagi o'rni	120
Содиқова. Н. Т	Тадбиркорлик соҳасини малакали кадрлар билан таъминлашнинг асосий йўналишлари	122
Таджиддинов. Д. Ш	Привлечение инвестиций в сферу туризма в Узбекистане	128
Radjabova. M. A	O'zbekiston hududlarida etnografik turizmni rivojlantirish imkoniyatlari	131
Ruzieva. Z. S., Khurramov. O. K	Ways to effectively use internet marketing opportunities in the development of tourism	134
Ro'ziyeva. Z. S	Turizmni rivojlantirishda internet marketing imkoniyatlaridan samarali foydalanish yo'llari	138
Murodjon. U. E., Iroda A. S	O'zbekiston turizm salohiyati iqtisodiyotning ertasi	143
Эргашева. А. Ф	Роль государственных привилегий в поддержке ремесел	146
Mahmudova. N. O'	Ta'lim turizmi xizmatlari bozorining xalqaro ko'lami	148
Muxtarov. Sh.K	Oliy ta'lim tizimini strategik boshqarishda xorijiy tajribalar va ularni o'zbekistonda qo'llash imkoniyatlari	152
O'roqova. D. B., Abdullayev.N. X	Tibbiy turizmning nazariy asoslari va asosiy yo'nalishlari	156
Abdullayeva. H. N., Nurnazarova R. N	Turizmga ta'lim, milliy urf-odatlar va xunarmandchilikni takomillashtirish omillari	159
Abdullayeva H	Bozor iqtisodiyoti sharoitida tadbirkorlikni rejalashtirishning nazariy-uslubiy asoslari	161

Mardonova. D. Sh	Mamlakatimizda mexmonxona biznesining holati va rivojlanish tendensiyalarini tahlil qilish	163
Ro‘zimurodova. Z.G‘	Tadbirkorlik kompetensiyalarini rejalashtirishning nazariy-uslubiy asoslari.	167
Соатова. С.А	Этнотуризмни ривожлантириш: муаммолар ва уларнинг ечими контекстида	171
Тўхтаева. Х.Ф	Туристтик хизматлар бозорида бандликни тартибга солишнинг ўзига хос хусусиятлари	174
Сафаров. Б.Ш., Ўроқова. Д.Б., Садиқова. Н.М	Мехмонхона хизматлари сифати тушунчасининг назарияси ва уни бошқариш усуллари	178
Xurramov O.K.	Raqamli turizm rivojiga ta'sir etuvchi ijtimoiy-iqtisodiy omillar	181
Nigina. K	The importance of hotel events organization and management in tourism industry	184
Ruziyeva. G.F	Imkoniyati cheklangan intellektal salohiyatli yoshlarni milliy hunarmandchilikka keng jalb qilish	186
Бахтиёрва. Н.У	Способы использования услуг социального медиа маркетинга в высших учебных заведениях	189
Xoliqov. N.A	Samarqand viloyatida ziyorat turizmini rivojlantirish muammolari	192
Axmatova. M.E	Turistik transport xizmatlarini takomillashtirish strategiyasini aniqlash	198
Рахмонов К.Ж.	Исмоил сомоний мақбараси	200
Ochilova. H	Turizmда gid-ekskursovod faoliyatida rivojlantirishda xorij texnikasini qo'llash	202
Zakirova. M.I	Main causes of staff turnover in tourism	203
Djuraeva. N.B., Kamolova. N.A	Development of ecotourism in Uzbekistan	205
Mammetova.B.I., Jobborova. M.A	Ziyorat turizmi gidi (gid-tarjimon), ekskursiya yetakchilariga qo'yiladigan asosiy kasbiy talablar: bilim va ko'nikmalar	207
Kurbanova. M. X	Diniy turizmni rivojlantirishning iqtisodiy ahamiyati	210
Muxidinova. D.S	Ichki turizm va uning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi o'rni	213
Dilmonov K.B., Rajabboyev R.R.	Possibilities of using innovations in education in the digital economy	214
Dilmonov K.B., Jorayeva S.O.	The store of electronic certificates is a unique way to optimize the educational system	216